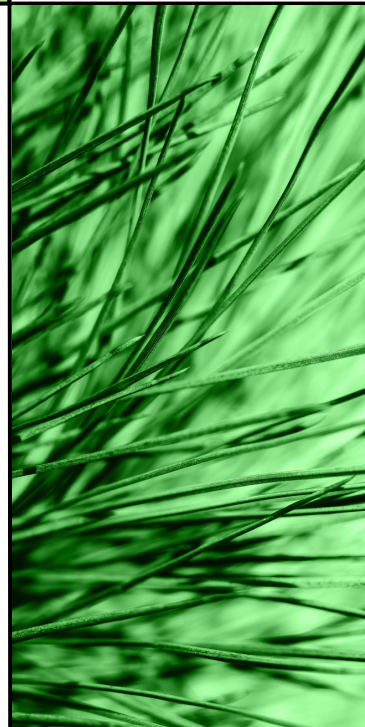

SAKU VALLA KESKKONNAHOIDLIKE AVALIKE ÜRITUSTE KORRALDAMISE JUHEND

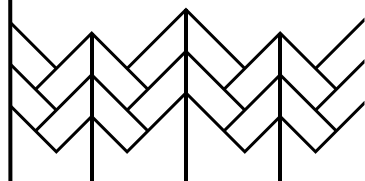
Selleks, et korraldada üritust, mille keskkonnajalajalg oleks võimalikult väike, on oluline pöörata tähelepanu erinevatele aspektidele. Mõju keskkonnale algab juba ürituse planeerimisest ning jätkub ka pärast ürituse lõppu, mistõttu tuleb kõik tegevused hoolikalt läbi mõelda, et vähendada negatiivset keskkonnamõju.

Antud juhendis on toodud välja järgmised üritusega kaasnevad keskkonnaaspektid: ressursitõhusus, toitlustamine ja toidunõud, jäätmete liigiti kogumine, transport, ümbritsev keskkond ning kommunikatsioon.

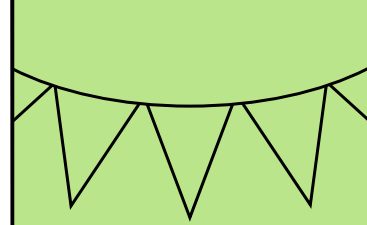
Iga keskkonnaaspekt sisaldab kohustuslikke nõudeid ja ka soovitusi.

Üritusega kaasneva negatiivse keskkonnamõju leevendamiseks on oluline täita juhendi kohustuslikke nõudeid.

Anname nii oma panuse rohelisema Saku valla heaks.

Ressursitõhusus

Kohustuslik

- Dekoratsioonid ja muu materjal peavad olema **korduskasutatavad või ringlussevõetavast materjalist** valmistatud.
- Reklaammaterjalid on kujundatud nii, et neid oleks **võimalik korduvalt kasutada**, nt kasutatud pole aastaarve või kuupäevi.
- Inventari, materjali, meeneid ja vahendeid tellitakse vastavalt vajadusele nii, et **ülejäägid oleksid minimaalsed**. Inventari ei ole liigselt pakendatud.
- **Välditakse paberil olevaid materjale** (kutsed, trükised jm) ning need asendatakse elektrooniliste alternatiividega. Paberkandjal info edastamise puhul kasutatakse ringlusse võetud **ökomärgisega paberit** ja **keskkonnasõbralikke trükivärve**.

Soovituslik

- Enne peoinventari, dekoratsioonide või muude vahendite ostmist kaalutakse eelnevalt nende **rentimist või tuttavatelt laenutamist**.
- Taime- ja lillekaunistuste puhul on eelistatud **kohalikud ja hooajalised** või kasutatakse taimede renditeenust.
- Transpordiga kaasneva süsinikujalajälje minimeerimiseks eelistatakse **teenusepakkujat, kes asub võimalikult lähedal ürituse toimumiskohale**.
- Meeneid ja kinke tellitakse ning jagatakse **nii vähe kui võimalik**.
- Meenete jagamisel eelistatakse **keskkonnahoidlikke ja praktilisi variante** ning mitte ühekordse kasutusega asju.

Mis on ringlussevõetav materjal?

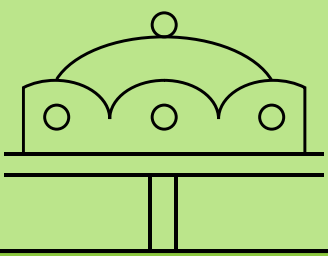
Ringlussevõetav materjal on eelkõige monomaterjal ehk ühe ja sama liigi materjalist koosnev.

Plastid:

PET, PP, LDPE, HDPE
Eelistatult läbipaistev ja värvitu plast.

Klaas, metall, paber ja papp.

Kasutatud on minimaalselt trükivärve, liime, etikette ja muid võõriseid, mis võivad takistada ringlussevõttu.

Toitlustus ja toidunõud

Kohustuslik

- Ühekordsete plastist joogikõrte, segamispulkade ja kokteilikaunistuste kasutamine on keelatud.
- Serveerimisnõude puhul on **kohustuslik kasutada korduskasutatavaid nõusid**. Osalejatel lubatakse kaasa võtta oma korduskasutatavad joogipudelid, topsid ja toidunõud.
- Osalejatele on **kättesaadav tasuta joogivesi**.
- Vältida tuleb väikepakendites maitseaineid ja lisandeid (sool, suhkur, pipar, piim, kohvikoor, mesi, moos, jogurt jms).
- Igal võimalusel **tuleb vältida toidu raiskamist**. Toidu ja joogi ettevalmistamisel tuleb arvestada üritusel osalejate arvu ja nende vajadusega.

Soovituslik

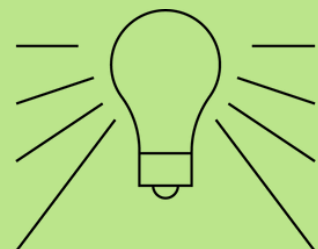
- Ürituse toimumispaigas on **võimalus oma korduskasutatavaid nõusid veega loputada**.
- Vältitakse pudelivee serveerimist.
- Kui üritusel pakutakse toitu, siis **eelistatakse mahetoodangut, kohalikku toitu ja hooajalisi saaduseid**.
- Kohvi, tee, suhkru ja šokolaadi puhul jälgitakse, et tootel oleks **õiglase kaubanduse märgis** (Fairtrade).
- Ürituse toitlustaja valimisel eelistatakse selliseid teenusepakkujaid, kes rakendavad oma tegevuses **keskkonnateadlikke valikuid**. Menüü sisaldab ka valikuid, mis on 100% taimsed (vegan).
- Toitu ei serveerita üleliigselt suures koguses, sest toitu, mis on juba kord välja pandud, ei saa enam annetada.
- Kui toitu jääb üle, siis **võimaldatakse ja pakutakse allesjäänud toitu ürituse meeskonnale või osalejatel kaasa võtta**. Eelistatavalt toimub see korduskasutatavate nõudega ehk sellekohane teave edastatakse meeskonnale või osalejatele juba enne üritust.

Toidu annetamine

Toidu annetamiseks on võimalik teha koostööd erinevate heategevusorganisatsioonidega.

Lisainfo toidu annetamise kohta leiad: www.sm.ee/toiduannetamine

Jäätmete liigiti kogumine

Kohustuslik

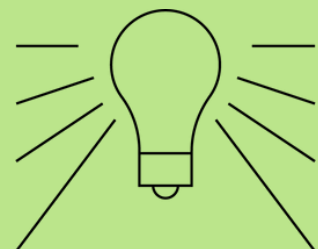
- Jäätmete liigiti kogumise kohustus rakendub nii üritusel osalejatele, korraldajatele kui ka kauplejatele.
- Eraldi peab ürituse territooriumil koguma minimaalselt **plast- ja metallpakendit ning joogikartongi, biojäätmekäitmeid ja segaolmejäätmekäitmeid** ning suunama need ringlusse, andes need liikide kaupa jäätmekäitlejale üle.
- Sõltuvalt ürituse iseloomust peab jäätmeliike olema üritusel rohkem, näiteks kui üritusel müüakse pandipakendis tooteid, siis peab olema ka panditaara kogumiskoht.
- Jäätmete liigiti kogumine **peab olema tagatud igas jäätmepunktis** ehk kindlasti ei piisa vaid sellest, kui ühes kogumiskohas on erinevate jäätmeliikide mahutid ning ülejäänud kohtades on vaid segaolmejäätmekäitmete mahuti.
- Jäätmemahutite märgistamiseks tuleb kasutada lisaks jäätmeliigi nimetusele ka **jäätmeliigile vastavat tunnusvärvi ja piktogrammi**. Sildid mahutitel peavad olema piisavalt suured ja paigutatud nii, et need oleksid lihtsasti loetavad ning paistaksid juba kaugelt.
- Jäätmekotte või mahuteid peab olema ürituse territooriumil **piisavas koguses** ja need peavad olema **piisava mahuga, et vältida ületäitumist**.
- Kui juhtub, et mõni jäätmemahuti saab täis, siis tuleb see **esimesel võimalusel tühjendada**. Kõige parem on, kui keegi ürituse korraldusmeeskonnast hoiaks selleks pidevalt jäätmemahutitel silma peal.

Jäätmete tunnusvärvid

Kokkuleppel kasutatakse üle-eestiliselt jäätmeliikide tähistamiseks järgmiste tunnusvärve:

- Pakendijäätmekäitmed (plast- ja metallpakend ning joogikartong) – kollane
- Biojäätmekäitmed – pruun
- Segaolmejäätmekäitmed – must
- Pandipakend – roheline
- Klaaspakend – roheline
- Papp- ja paber (pakend) – sinine

Jäätmete liigiti kogumine

Soovituslik

- Prügikotiraame kasutades tuleb jäätmeliikide eristamisel kasuks **eri värvide kilekottide kasutamine**, nt segapakend – läbipaistev/kollane, segaolmejätmed – must, biojätmed – roheline/pruun.
- Suurematel üritustel kasutatakse liigiti kogumise kvaliteedi parandamiseks **rohesaadikuid**, kes suunavad ürituse külastajaid oma jäätmetega õige mahuti juurde. Rohesaadikud võivad olla näiteks vabatahtlikud, õpilased/tudengid või malevlased.

Piktogrammid ja juhendid

Jäätmeliikide
piktogrammid leiad:
liigitikogumine.ee

Jäätmete liigiti kogumise
juhendid leiad
Kliimaministeeriumi
kodulehelt:
[kliimaministeerium.ee
/liigiti-kogumise-
juhendid-ja-sildid](http://kliimaministeerium.ee/liigiti-kogumise-juhendid-ja-sildid)

Transport

Kohustuslik

- Selleks, et transpordi jalajälge juba ennetavalt vähendada, tuleb **ürituse toimumiskoht võimalikult läbimõeldult planeerida**, arvestades ligipääsetavust jalgsi, jalgratta ja ühistranspordiga. Kindlasti peab üritusel olema tagatud **turvaline jalgratta vm kergliikuri parkimise** võimalus.
- **Info ühistranspordi võimaluste kohta** peab olema osalejatele edastatud vähemalt nädal enne ürituse toimumist. See teave peaks kindlasti sisaldama võimalikke ühistranspordiliike (rong või buss), väljumisaegu, peatusi ja ka piletiinfot.
- Koos ühistranspordi infoga tuleb osalejaid teavitada ka **jalgratta või kergliikuriga ligipääsu võimalusest**, sh sellest, kas asukohta viib jalgrattatee ning kas ürituse alal on võimalik turvaliselt oma sõiduvahendit hoiustada.

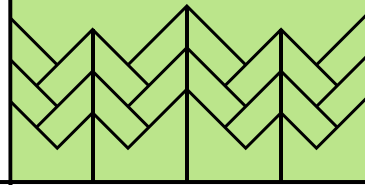
Soovituslik

- Motiveerimiseks on tublide rattaga liikujate jaoks välja mõeldud **preemia**.
- Üritusele bussi tellides eelistatakse **väikese CO2 heitmega sõidukeid** (nt gaasibussid, heitnormile EURO6 vastavad bussid).

Kasulik info

Saku valla jalg- ja jalgrattateed leiad [siit](#).
Jaga seda kaarti ka üritusel osalejatele.

Ümbritsev keskkond

Kohustuslik

- Pärast ürituse toimumist peab sealne ümbritsev keskkond jääma **sama heasse seisukorda kui enne**.
- Maas olevad jäätmed tuleb koheselt **koristada** ja kahjustunud pinnase puhul tuleb kasutusele võtta **parandusmeetmed** (nt muru külvamine).
- Maapinnal lõket tehes tuleb sellel sellel silm peal hoida ja kasutusele võtta kõik ettevaatusabinõud.
- Lõkkesse ei tohi kallata süütevedelikke vm ohtlikke aineid ja jäätmeid.
- Lõkkes tohib põletada vaid kuiva puitu, oksa ning paberit ja pappi.
- Ürituse **heli või valgus ei tohi häirida ümbruskonda**.

Soovituslik

- Tundlikumate alade (vanad puud, veekogud vms) kaitsmiseks on paigaldatud piirded või viited.
- Keelata autode parkimine haljasaladel.

Kommunikatsioon

Kohustuslik

Korraldusmeeskond

- Kogu ürituse meeskond **mõistab keskkonnahoidlike põhimõtete olulisust** ja kõik tegutsevad vastavalt.
- Meeskonnast on välja valitud **isik, kes vastutab keskkonnahoidlike nõuete** sätestamise ja täitmise eest.

Koostööpartnerid

- Koostööpartneritele **tutvustatakse keskkonnahoidlikke põhimõtteid** enne koostöölepingu sõlmimist.
- Koostööpartneritele edastatakse **vastavad juhendid** (nt liigiti kogumine) ja kindel kontakt, kelle poole küsimuste korral pöörduda.

Osalejad/külastajad

- Keskkonnahoidlikest meetmetest tuleb osalejaid teavitada **vähemalt nädal aega enne** ürituse toimumist.
- Info jäätmemahutite, korduskasutatavate nõude tagastuse, joogiveekraanide jms kohta peab olema **arusaadav ja hästi nähtav** (tähistatud viitadega).

Soovituslik

- Üritusele eelnevas kommunikatsioonis julgustatakse osalejaid **oma nõusid kaasa võtma**, ürituse toimumiskohta **ühistranspordiga tulema** jne. Osalejatele tutvustatakse juba varem **korduskasutatavate nõude süsteemi**. Näiteks kui nõusid saab soetada vaid sularahas, siis see info edastatakse näiteks koos üritusele lähima sularahaautomaadi asukohaga.
- Ürituse alal on sildid ka **muude keskkonnaalaste meeldetuletustega**.

Kasulik info

Palju kasulikku infot leiab Saku valla kodulehelt:

www.sakuvald.ee/keskkonnasobralik-uritus

Üle-eestiline jäätmete liigiti kogumise piltsüsteem:

www.liigitikogumine.ee

Kliimaministeeriumi liigiti kogumise juhendid:

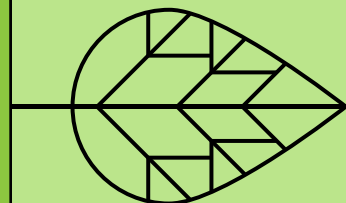
kliimaministeerium.ee/liigiti-kogumise-juhendid-ja-sildid

Saku valla jäätmete liigiti kogumise sildid koos juhenditega:

[LINK](#)

Levinumad märgised

Märgised, mida tasub toodetelt otsida. Need märgised kinnitavad, et toode või teenus on keskkonnasõbralik.

Ökomärgised

Miks otsida toodetelt just neid märgiseid?

Ökomärgised on usaldusväärsed, sest need annab välja sõltumatu organisatsioon, toetudes adekvaatsele teabele ning teadusuuringutele.

Kui tootele on lisatud kirjeldusena kas “keskkonnasõbralik või “naturaalne”, siis ei pruugi need väited ilma seda kinnitava märgiseta tõele vastata.

Mahemärgised

Muud märgised

Õiglase kaubanduse ja keskkonnasõbraliku tootmise märgised

Seetõttu aitavad ökomärgised teha lihtsamini keskkonnahoidlikke valikuid.